

02.05 Μεγάλες αλλαγές στη διοίκηση της αυτοκρατορίας

Ποιες ήταν οι αιτίες που σταμάτησαν την Pax Romana ;

Από τις αρχές του 3ου αιώνα η Pax Romana έπαψε να υπάρχει καθώς **εξωτερικά και εσωτερικά γεγονότα κλόνιζαν το ρωμαϊκό κράτος**, το οποίο κινδύνεψε και να διαλυθεί. Συγκεκριμένα :

1. Οι **επιθέσεις των Γότθων στο Βορρά και των Περσών στα Ανατολικά** κατά των ακριτικών περιοχών της αυτοκρατορίας είχαν ως αποτέλεσμα πέρα από τις λεηλασίες και το κλείσιμο των εμπορικών δρόμων, που δεν ήταν πλέον ασφαλείς.
2. **Ο στρατός** αντί να ασχολείται με τη φύλαξη των συνόρων, **συχνά στασίαζε (επαναστατούσε) προσπαθώντας να επιβάλει τον έναν ή τον άλλον στρατηγό στον αυτοκρατορικό θρόνο.**
3. Κάποιες **ακριτικές περιοχές αποσχίστηκαν** από την αυτοκρατορία και έγιναν ανεξάρτητα κράτη.
4. **Οι διωγμοί των Χριστιανών προκαλούσαν τη δυσαρέσκειά τους και γενικότερα το διχασμό μεταξύ των πολιτών με διαφορετικό θρήσκευμα.**

Πώς προσπάθησε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός ;

Ο αυτοκράτορας **Διοκλητιανός** προσπάθησε αντιμετωπίσει τα προβλήματα με τον χωρισμό της αυτοκρατορίας σε τέσσερις μεγάλες περιφέρειες, που καθεμιά είχε τον δικό της άρχοντα. Αυτό ονομάστηκε **τετραρχία**.

Οι πρώτοι Τετράρχες ήταν :

- **Διοκλητιανός**, Αύγουστος της Ανατολής (Ανατολή).
- **Γαλέριος**, Καίσαρας της Ανατολής (Ιλλυρικό).
- **Μαξιμιανός**, Αύγουστος της Δύσης (Ιταλία).
- **Κωνσταντίνος Χλωρός**, Καίσαρας της Δύσης (Γαλατία).

Αρχικά η τετραρχία έφερε αποτελέσματα καθώς επανήλθε η ηρεμία στη χώρα τόσο στο εσωτερικό, όσο και στα σύνορά της.

Πώς από την τετραρχία η αυτοκρατορία έφτασε στη δυαρχία ;

Όταν πέθανε όμως ο Διοκλητιανός οι τετράρχες που είχε ορίσει ο ίδιος (Κωνσταντίνος και Μαξέντιος στη Δύση, Λικίνιος και Γαλέριος στην Ανατολή) συγκρούστηκαν μεταξύ τους με **νικητές τον Κωνσταντίνο και τον Λικίνιο**.

Τι ήταν το Διάταγμα των Μεδιολάνων ;

Οι δυο συναυτοκράτορες για να δώσουν τέλος στην αναστάτωση που προκάλεσαν οι διωγμοί των χριστιανών **υπόγραψαν στο Μεδιόλανο (Μιλάνο) το 313 μ.χ. το Διάταγμα της Ανεξιθρησκίας**. Έτσι ο **κάθε πολίτης μπορούσε να ακολουθεί όποια θρησκεία ήθελε**. Ουσιαστικά με το διάταγμα των Μεδιολάνων σταμάτησαν οι διωγμοί των Χριστιανών, οι οποίοι έτσι αυξήθηκαν και ο χριστιανισμός επικράτησε σιγά – σιγά στο μεγαλύτερο μέρος της αυτοκρατορίας.

Τι μέτρα πήρε ο Κωνσταντίνος για την αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας ;

Το 324 μ.Χ. ο Κωνσταντίνος και ο Λικίνιος συγκρούστηκαν στην Αδριανούπολη και με τη νίκη του ο Κωνσταντίνος έγινε μονοκράτορας.

Ο νέος Αύγουστος πήρε άμεσα μέτρα για την αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας :

- Αναδιοργάνωσε και ένωσε τον διασπασμένο στρατό.
- Διόρισε έπαρχους με πολλές εξουσίες στις περιφέρειες του κράτους.
- Οργάνωσε διπλωματικές επαφές με τους γειτονικούς λαούς.
- Έκοψε νέο χρυσό νόμισμα, που κυκλοφόρησε παντού και τόνωσε την οικονομία.
- Μετέφερε την πρωτεύουσα από τη Ρώμη στο Βυζάντιο.

Πώς αντιμετώπισαν τον Κωνσταντίνο οι ιστορικοί και πως οι χριστιανοί ;

Οι αποφάσεις του Κωνσταντίνου βοήθησαν την αυτοκρατορία και γι' αυτό ονομάστηκε **Μέγας**. Από την άλλη πλευρά οι χριστιανοί τον ονόμασαν **ισαπόστολο και Άγιο**, αφού χάρη στο Διάταγμα των Μεδιολάνων μπορούσαν πλέον να λατρεύουν ελεύθεροι τον Θεό και ο χριστιανισμός εξαπλώθηκε ελεύθερα πλέον σ' όλη την αυτοκρατορία.